

تحلیل محتوای کتاب شیمی پایه دوازدهم به روشهای کمی (فرای، هارتلی، مک لافلین)

محمدجواد دژکوهی

mohammadjavaddezhkoohi@gmail.com

چکیده

در این پژوهش قصد داریم محتوای کتاب شیمی پایه دوازدهم چاپ سال ۱۳۹۷ را به روش های کمی تحلیل و بررسی کنیم. بررسی و تحلیل سطح خوانایی در کتاب شیمی پایه دوازدهم در این تحقیق از روش تحلیل محتوا برای ارزیابی و سنجش خوانایی شیمی پایه دوازدهم مطابق دو فرمول؛ فرای، لافلین و استفاده شد. جامعه آماری شامل کل کلمات و جملات موجود در متن کتاب شیمی پایه دوازدهم بود. نمونه آماری شامل ۹ متن یکصد کلمه ای از بخشهای اول، وسط و آخر کتاب بودند که بصورت تصادفی ساده و طبقه ای انتخاب شده بودند. نتایجی که از این تحقیق به دست آمده به طور مختصر عبارتند از: از نظر جملات در تنظیم مطالب از ساده به دشوار ترتیب خاصی وجود دارد، از نظر سیلابها ترتیب خاصی رعایت نشده است و از این حیثه نیازمند بازبینی و اصلاح است، میانگین طبق نمودار فرای خارج از خط دوازدهم قرار دارد و نمایانگر سختی سطح خوانایی کتاب شیمی پایه دوازدهم و مناسب نبودن آن برای این پایه است و نیازمند بازبینی و اصلاح است، محاسبات انجام شده در روش مک لافلین نمایانگر این است که این کتاب بیشتر متمایل به پایه نهم و دهم است تا دوازدهم و نیازمند بازبینی و اصلاح است. بطور کلی کتاب شیمی پایه دوازدهم از لحاظ سطح خوانایی دارای اشکالاتی است که بررسی و اصلاح آن خالی از لطف نیست. این کار برای متناسب سازی متن کتب درسی برای پایه و کلاس مورد نظر لازم است تا هر دانش آموز متناسب با سطح خودش کتاب هم رده با سطحش را مطالعه و بررسی کند.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، کتاب درسی، فرمول خوانایی، شیمی، روش کمی

مقدمه

در دنیای پیچیده امروز تغییرات زیادی در زندگی بشری در حال وقوع اند و جوامع رقابتهای بسیار فشرده ای در دستیابی به فناوری برتر را شاهدند. در میان این تغییرات تحول در نظام آموزشی از این قاعده مستثنا نیست چرا که دانش آموزان قرن ۲۱ نمی توانند عنصری بی اختیار باشند که حتی چگونه یادگرفتن هم از اختیار آنها خارج باشد و هیچ دخل و تصرفی در آنچه که می آموزند نداشته باشند.

انسان موجودی اجتماعی است و مطالعه رفتار آدمی به لحاظ پیچیدگی و چند بعدی بودنش از دشواری خاصی برخوردار است و لازمه انتقال تجارب و آموخته هاست. انتقال تجارب و آموخته ها یکی از نیازهای اساسی بقاء و توسعه زندگی بشری محسوب شده است. بر این اساس بخش مهمی از کارکردهای اصلی نهادهای تربیتی همچون خواننده، مدرسه و نهادهای مذهبی و ... به آموزش، تربیت و انتقال میراث علمی و فرهنگی به نسل های بعد اختصاص یافته است.

آموزش و پرورش بستر توسعه انسانی است و توسعه انسانی کلید توسعه بقیه ابعاد جامعه است. دست اندرکاران حکومتی باید بدانند که برای رسیدن به توسعه انسانی برنامه صحیح، علمی و هدفداری داشته باشند و اقدامات عملی انجام دهند. این هدف محقق نمی شود مگر با تقویت نظام آموزشی به ویژه آموزش و پرورش. در راس آموزش و پرورش کتاب درسی بعنوان یکی از مهم ترین نقش ها در برنامه درسی ملی و از مهم ترین مراجع و منابع یادگیری دانش آموزان در هر نظام آموزشی است.

در کشور ما، ایران، که دارای نظام آموزشی متمرکز است کتاب درسی اصل و اسا آموزش است. بعبارتی اکثریت فعالیتهای و تجربه های آموزشی در کشور ما در چهارچوب کتاب درسی صورت میگیرد. صاحب نظران حوزه مطالعات برنامه درسی، کتاب درسی را جلوه عینی و